

РЕШЕНИЕ

№ 100

гр. София, 05.01.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 67 състав, в
публично заседание на 09.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Лилия Йорданова

при участието на секретаря Мая Георгиева, като разгледа дело номер **10314** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.118 от КСО.

Образувано е по жалба на С. И. Я., ЕГН [ЕГН] от [населено място] чрез адв. Е. П. /САК/ срещу Решение №2153-21-270/04.09.2025г. на Директор на ТП на НОИ С. град, с което е оставена без уважение жалба вх.№1012-21-956/15.08.25г. на С. И. Я. срещу Разпореждане №[ЕГН]/55/11.07.2025г на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, като неоснователна.

В жалбата е изложено становище за незаконосъобразност и неправилност на издадения акт. Твърди се, че не е спазена установената форма, нарушение на процесуалния и материалния закон, както и несъответствие с целта на закона. Според жалбоподател противно на изложеното в процесното решение, съгласно Регистър на осигурените лица са вписани данни за С. Я. за периода 01.01.1997г-31.12.1997г, както и за периода 01.05.1998г-30.06.1998г, което според жалбоподател доказва, че през 1997г. и 1998г. са представени изискващите се платежни и други документи за вписването им. Счита, че неправилно тези периоди не са зачетени за осигурителен стаж, като вместо това от него е изискано да представи вече представени платежни документи. Позовава се на чл.36, ал.4 АПК и счита, че в случая е неприложима разпоредбата на чл.41, ал.1 от НПОС. Според жалбоподател данните в Регистър на осигурените лица представляват електронен документ съгласно чл.3 от Закона за електронния документ и електронния подпис, установяващ осигурителния му стаж. Излага твърдения за несъответствие между данните и Регистъра на осигурените лица и отразеното в Констативен протокол №КВ-5-21-02020824 от 26.06.2025г. Въз основа на изложеното в жалбата е направено искане за отмяна на обжалваното решение, като ТП на НОИ С.-град да бъде задължено да се съобрази с данните на електронните документи, намиращи се при тях и да издаде разпореждане за отпускане на Я. на лична пенсия за

осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.3 КСО. С молба, представена на съда в о.с.з. от 09.12.25г. е отправено искане за присъждане на разноски по списък.

В съдебно заседание, жалбоподателят редовно призован, се явява и се представлява от адв. П., който поддържа жалбата. Иска от съда да уважи жалбата и да даде указания на административния орган, които да бъдат съобразени с него.

Ответникът по жалбата - Директорът на ТП на НОИ - С.-град – в съдебно заседание се представлява от юрк. М., която оспорва подадената жалба и моли тя да бъде отхвърлена като неоснователна и недоказана по аргументи, изложени в становище от 17.11.2025г. Заявява, че липсва информация въз основа на подадени данни в декларация образец 1, тъй като съгласно чл.41, ал.1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, осигурителен стаж на самоосигуряващи се лица се установява единствено със служебна книжка или удостоверение от НОИ въз основа на данните за осигурителни вноски, а такива данни не са налице. Заявява, че осигурителен стаж на самоосигуряващо се лице се зачита само при положение, че са внесени осигурителни вноски, а за друг стаж трябва да са внесени или дължими вноските. Редът е регламентиран в чл.1, ал.1. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави и възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Депозира писмени бележки.

СГП редовно призована не се явява, не се представлява.

Административен съд София – град след като прецени доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

От административната преписка се установява, че със Заявление вх.№2113-21-2594 от 08.05.2025г. /л.11-12/ С. И. Я. е отправил искане до ТП на НОИ С.-град за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.3 от КСО. Към заявлението е приложил изискуемите документи съгласно чл.2 от НПОС за преценка правото на пенсия. Същите са описани на стр.3 от заявлението. В същото изрично е посочено, че не може да представи осигурителна книжка за ЕТ „Сашо Янев и син“.

При разглеждане на заявлението е установено, че в Регистър на осигурените лица /л.26/ са подадени данни за периода 01.1997г-12.1997г за вид осигурен 12- самоосигуряващ се и за периода 05.1998г-06.1998г за вид осигурен 01-работници служители трета категория.

С оглед заявеното от Я., че не може да представи осигурителна книжка, представляваща документ съгласно чл.41, ал.1 от НПОС за установяване на осигурителен стаж на самоосигуряващите се лица, в хода на образуваното пенсионно производство е изискана служебна проверка от контролните органи на ТП на НОИ за установяване внесени ли са дължимите осигурителни вноски от Я. като самоосигуряващо се лице за периода 01.01.1997г-31.12.1997г., с оглед зачитане на осигурителен стаж и осигурителен доход за този период. Същото е обективизирано в писмо изх. №2113-21-2594 от 10.06.25г/л.27/

Резултатите от извършената проверка са обективизирани в Констативен протокол №КВ-5-21-02020824/26.06.2025г на контролен орган в ТП на НОИ С.-град /л.29/, съгласно който при извършена проверка в Регистър „Приход по ЕГН“ не са установени внесени дължими осигурителни вноски от С. Я. за периода от 01.01.1997г до 31.12.1997г и няма основание за зачитане на осигурителен стаж и доход за периода и за даване на служебна бележка за установяването му.

След извършено слубно изясняване относно наличието на основание за зачитане на осигурителния стаж на Я. като самоосигуряващо се лице, въз основа на представените документи и РОЛ на НОИ длъжностно лице по пенсионно осигуряване е зачело осигурителен стаж в общ размер 14 години, 9 месеца и 7 дни от трета категория труд. При преценка правото на пенсия, по данни в РОЛ на НОИ на Я. е зачетен осигурителен стаж съгласно чл.40, ал.1 от НПОС за периода

01.05.1998г-30.06.1998г /2месеца/ за който в регистъра са подадени данни за работа по трудово правоотношение в „Експортинглес“ ООД. Към датата на подаденото заявление Я. е на възраст 69 години, 3 месеца и 16 дни.

След така извършената преценка на претендираното право на пенсия, с Разпореждане №[ЕГН]/55/ от 11.07.2025г на длъжностно лице по пенсионно осигуряване е постановен отказ за отпускане на С. И. Я. на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл.68, ал.3 КСО поради неизпълнение на законовата предпоставка за наличие на 15 години действителен осигурителен стаж /л.31/. Разпореждането е мотивирано с това, че за периода от 01.01.1997г до 31.12.1997г не се зачита за осигурителен стаж, тъй като съгласно Констативен протокол на Дирекция „КПК“ №КВ-5-21-02020824/26.06.2025г не са установени дължими платени авансови вноски, поради което не се издава служебна бележка. Въз основа на представените документи и на данните в Регистър на осигурените лица длъжностно лице по пенсионно осигуряване е зачело осигурителен стаж на С. Я. до 30.06.1998г. в размер на:14 години, 09 месеца и 07 дни от трета категория труд. Разпореждането е обжалвано пред Ръководител на ТП на НОИ С.-град с жалба вх.№1012-21-956/15.08.2025г /л.37-39/,като към жалбата са приложени: копие на справка от РОЛ за Я. СИ, [ЕГН] за периода от 01.01.1997-31.12.1997г, копие на справка от РОЛ за Я. СИ, ЕГН [ЕГН] за периода от 01.05.1998г-30.06.1998г, копие на заявление за издаване на нова осигурителна книжка с вх.№4004-21-799/24.06.25г, копие на незаверена осигурителна книжка №043379, издадена на 24 юни 2025г и копие на заявление от 04.07.2025г за оттегляне на заявление вх.№4004-21-799/24.06.2025г.

В производството по чл.117 КСО Директор на ТП на НОИ С.-град се произнася с Решение №2153-21-270/04.09.2025г, с което на основание чл.117, ал.3 от КСО оставя без уважение жалбата на С. И. Я. срещу Разпореждане №[ЕГН]/55/11.07.2025г на длъжностно лице по пенсионно осигуряване като неоснователна.

Решението е връчено на жалбоподател чрез упълномощено лице на 18.09.2025г, видно от известие за доставяне /л.52/

По делото са приети жалбата, ведно с приложения и административната преписка и писмените доказателства, представени от административния орган.

Административен Съд С. – град, III отделение, 67 състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от легитимирано лице по чл. 147, ал. 1 от АПК и срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което същата е процесуално допустима, а разгледана по същество, е неоснователна.

При така очертаната фактическа обстановка съдът формира и правните си изводи:

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административно-производствените правила и материално - правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Предмет на съдебен контрол в настоящото производство е Решение № 2153-21-270/04.09.2025 г. на Директора на ТП на НОИ С. -град. В тази връзка съдът установи, че оспорваното Решение е издадено от компетентен орган по чл. 117 от КСО

– директор на ТП на НОИ С. -град, по делото е представена Заповед № 1712/17.08.2015 г. /л. 51/, с която Т. В., подписал решението, е назначен на длъжност директор на ТП на НОИ С. -град считано от 15.08.2015 г. за неопределен срок. Спазена е и предвидената в закона писмена форма –

чл. 117, ал. 3 от КСО. Административният акт е мотивиран.

Процесното разпореждане също е издадено от компетентен орган, видно от представената по делото Заповед № 1015-21-247/04.12.2018 г. /л. 32/ на директора на ТП на НОИ-С. град, с която Р. Д. /началник на сектор „Отпускане на пенсии-пети“, подписа разпореждането, е възложено ръководството на пенсионно осигуряване по смисъла на чл.98, ал.1, т.1 и ал.2 и чл.99, ал.1 от КСО. Заповедта е подписана от П. П. – за директор, съгласно Заповед №1016-40-722/18.07.2017г на Подуправителя на НОИ, изпълняваща правомощията на Директор на ТП на НОИ С.-град в случай на отсъствие на директора поради разрешен платен или неплатен отпуск, отпуск при временна неработоспособност, командировка, както и при друга възникнала неотложна необходимост /л.34/. Към момента на издаване на Заповедта от 04.12.2018г директор на ТП на НОИ С. град е ползвал платен годишен отпуск, като са представени доказателства в тази връзка – Заповед №29426/28.11.2018г. /л.33/. Разпореждането отговаря на изискванията на чл. 59 от АПК, издадено е в писмена форма, съдържа фактически и правни основания за издаването му.

Предвид изложеното, съдът намира, че оспореното решение и потвърденото с него разпореждане са издадени от компетентен орган.

Оспореното решение и потвърденото с него разпореждане са в установената форма. Съдът приема, че са спазени административно-производствените правила при издаването му.

Съгласно чл.68, ал.3 от КСО в случай, че лицата нямат право на пенсия по ал.1 и 2, до 31 декември 2016г те придобиват право на пенсия при навършване на 65 години и 10 месеца за жените и мъжете и най-малко 15 години действителен осигурителен стаж. От 31 декември 2016 година възрастта се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца до достигане на 67 годишна възраст. Следователно изискванията за придобиване право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.3 от КСО през 2025г са: навършена възраст 67 години и най-малко 15 години действителен осигурителен стаж /чл.15, ал.3 от НПОС/. Безспорно жалбоподател към датата на подаване на заявлението е на възраст 69 години 3 месеца и 16 дни и отговаря на изискването за навършена възраст. Спорът е относно това дали лицето е изпълнило законовата предпоставка за наличие на 15 години действителен осигурителен стаж. Я. претендира, че неправилно не е зачетен осигурителния му стаж за периода 01.1997г-12.1997г като самоосигуряващо се лице по наличните данни в РОЛ на НОИ.

Редът за установяване на осигурителен стаж и доход на самоосигуряващите се лица в производството по отпускане на пенсии е регламентиран от законодателя в чл.41, ал.1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/. Съгласно същата, осигурителният стаж и осигурителният доход на самоосигуряващите се лица, на лицата, работещи без трудово правоотношение, и на управителите, прокуристите и контролорите на търговски дружества и на лица, посочени в чл.19 от Наредбата за общественно осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица, приета с ПМС №30/2000г. се установяват с осигурителни книжки, в които се посочват времето, през което лицата са били осигурени, и доходът, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски. За времето след 31 декември 2006г самоосигуряващите се лица могат да установяват осигурителен стаж и осигурителен доход и въз основа на данните за внесените дължими осигурителни вноски, съдържащи се в информационната система/регистрите на НОИ. За времето след 1 януари 2016г самоосигуряващите се лица установяват осигурителен стаж и осигурителен доход въз основа на данните за внесените дължими осигурителни вноски, съдържащи се в информационната система/регистрите на НОИ.

С оглед на това осигурителният доход на самоосигуряващите се лица в пенсионното производство може да се установява само със заверена осигурителна книжка или въз основа на

издадена от контролните органи на НОИ служебна бележка/удостоверение по чл.41, ал.1 от НПОС, издадени въз основа на данните в информационната система/регистри на НОИ за внесените дължими осигурителни вноски. Изискването за издаване и заверка на осигурителна книжка на самоосигуряващо лице е регламентирано в действащото законодателство през претендирания от Я. период. Поради това неоснователно с жалбата се твърди, че е извършено нарушение на чл.36, ал.4 от АПК и административният орган не може да изисква представяне на информация и документи, които са налични при тях, а ги осигуряват служебно за нуждите на съответното производство.

Редът за осигуряването на лицата, упражняващи трудова дейност като еднолични търговци и упражняващи свободна професия през спорния период 01.01.1997г-31.12.1997г е уреден в раздел Първи от Наредбата за обществено осигуряване на лицата, упражняващи свободна професия или търговия, или работещи без трудово правоотношение, приета с ПМС №120/1992г, обн. ДВ бр.58/1992г, отм. от 01.01.2000г/. В чл.10 от същата е предвидено, че на тези лица се издават осигурителни книжки, в които се вписват направените осигурителни вноски, изплатените парични обезщетения, помощи и месечни добавки за деца. Осигурителните книжки се заверяват всяка календарна година от съответното районно управление „Социално осигуряване“. Заверката се извършва въз основа на представени доказателства за внесени дължими осигурителни вноски /платежни нареждания, вносни бележки/. Платежните нареждания за внесени осигурителни вноски през спорния период се представят от лицата при заверката на осигурителните книжки от контролните органи, като след заверката им се връщат, а не се оставят на съхранение в ТП на НОИ. Във всички случаи когато пенсионният орган установи наличие на подадени данни за заявител като самоосигуряващо се лице в РОЛ за период, за който не е представена заверена осигурителна книжка за установяването му /дори да е за време преди 31.12.2006г/ се изисква удостоверяване на осигурителния стаж и доход за периода от контролните органи на НОИ.

Видно от жалбата, жалбоподател не е представил и няма заверена осигурителна книжка като самоосигуряващо се лице за периода 01.01.1997г-31.12.1997г. Предвид това и в хода на административното производство е изискано да се извърши проверка от контролните органи на НОИ относно наличието на внесени дължими осигурителни вноски от самоосигуряващото се за този период лице С. Я.. Горното представлява предпоставка за зачитането на осигурителен стаж. Проверката е приключила и е обективизирана в Констативен протокол №КВ-5-21-02020824 от 26.06.2025г, съгласно който при извършена проверка в Регистър „Приход по ЕГН“ не са установени данни за платени дължими осигурителни вноски, съответно и няма основание за издаването на служебна бележка за зачитане на осигурителен стаж и доход на Я. за посочения период. С оглед изложеното длъжностното лице по пенсионно осигуряване правилно не е зачело осигурителния стаж на Я. за периода 01.01.1997г-31.12.1997г като неустановен по нормативно определения ред.

Законодател в чл.9, ал.1, т.4 от КСО и чл.37, ал.1 от НПОС е определил, че за осигурителен стаж на самоосигуряващите се лица се зачита само времето, за което са внесени дължимите осигурителни вноски, от данните, отразени в констативния протокол е видно, че такива не са внесени. Жалбоподател се позовава на данни в РОЛ на НОИ, които отразяват подадените декларации от осигурители/самоосигуряващи се лица, които не доказват внасянето на дължимите осигурителни вноски. Р. стартира от 01.01.1997г с влизането в сила на Инструкция №1 от 09.12.1996г за събиране на данни от осигурителите за осигурените при тях лица и самоосигуряващите се лица за провеждане на държавното обществено осигуряване и здравното осигуряване, обн ДВ бр.107/17.12.1996г, в сила от 01.01.1997г до 01.01.2000г. Съгласно чл.2 и чл.3

от действащата до 31.12.1999г вкл. инструкция, осигурителите и самоосигуряващите се лица представя в районните управления „Социално осигуряване“, където е регистриран осигурител/самоосигуряващото се лице/ декларация по образец, в който се вписват код на осигурителя, ЕГН, имена, трудов стаж, трудово възнаграждение /осигурителен доход/ и осигурителните вноски за осигурените лица и самоосигуряващите се. Декларациите са в писмена форма на хартиен носител чрез попълване на утвърдените образци или на дискета по предварително утвърден формат на записа, като след прехвърляне на информацията дискетата се връща на осигурителя/самоосигуряващото се лице – чл.5, чл.10 от Инструкция №1. Тези декларации са въвеждани в регистъра, без да е било необходимо да се представят платежни нареждания и без да се извършва проверка дали осигурителните вноски действително са внесени, защото в инструкцията не фигурира такова изискване.

Не е налице твърдяното от жалбоподател противоречие между отразеното в констативния протокол и данните в РОЛ за жалбоподател за периода м.01.1997-м.12.1997г. От справката за подадени данни в РОЛ за жалбоподател –л.26 е видно, че данните са заведени с Д1 за вид осигурен 12-самоосигуряващ се, а за м.05.1998г и м.06.1998г за вид осигурен 01-раб.и служители 3 категория чрез осигурител „Експортинглес“ ООД. В констативния протокол е посочено, че за Я. няма информация за подадени данни с декларация обр.1 чрез съответен осигурител за периода цялата 1997г, а лицето е подадено с код 12, т.е. и в РОЛ и в КП са отразени едни и същи данни. В този смисъл за 1997г Я. е подлежал на осигуряване като самоосигуряващо се лице, а за м.05 и м.06.1998г – като работещ по трудов договор. За двата месеца през 1998г, доколкото за зачитане на осигурителен стаж на лицата по трудов договор, е необходимо да са внесени или дължими осигурителни вноски, то при преценка правото на пенсия на Я. е зачетен осигурителен стаж в размер на 2месеца /видно от съдържащия се по делото опис на осигурителен стаж от 02.07.2025г/, който стаж е зачетен по данни от РОЛ съгласно чл.40, ал.1 от НПОС. Следователно осигурителният стаж за цялата 1997г не е зачетен, тъй като осигурителен стаж на самоосигуряващите се лица се зачита само времето, за което са внесени дължимите осигурителни вноски /чл.9 КСО, чл.37, ал.1 от НПОС/. Предвид горното неоснователно с жалбата се твърди, че при едни и същи данни необосновано е зачетен само осигурителен стаж за 1998г, като е игнориран този за 1997г. С оглед регламентирания в чл.41, ал.1 от НПОС различен ред за установяване на осигурителен стаж на самоосигуряващите се лица, неоснователни са възраженията на Я., че подадените данни за 1998г се признават, а тези за 1997г-не.

Недоказани са твърденията, че в нарушение на чл.12 от АПК е отказано на жалбоподател нееднократно да му бъде предоставен констативния протокол- нито в сезиращата съда жалба, нито в административната преписка се съдържа заявление, искане, молба за предоставяне на този протокол, както и липсва произнасяне от страна на административния орган по такова неформулирано и необективизирано искане. Както се посочи по-горе констативният протокол е съставен след възложена по надлежния начин проверка именно защото жалбоподател изрично и със заявлението за отпускане на пенсия за ОСВ, и с жалбата срещу разпореждането на длъжностното лице по пенсионно осигуряване заявява, че не може да представи и няма заверена осигурителна книжка като самоосигуряващо се лице за периода 01.1997г-12.1997г. Извършената в хода на административното производство проверка, приключила със съставянето на протокола нормативно не задължава административния орган да предоставя този протокол на заявителя, предвид това и неоснователно е твърдението в жалбата, че е извършено нарушение на чл.12, ал.1 от АПК.

Анализът на установените по делото факти и обстоятелства налага извода, че в хода на административното производство са предприети всички необходими процесуални действия по

установяване на обективната истина при спазване на истинност и служебно начало, съгласно чл. 7 и чл. 9 от АПК.

При издаване на процесното решение, с което е потвърдено разпореждането на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, съобразени са и приложимите материалноправни разпоредби и целта на закона.

Съгласно чл. 142, ал. 1 от АПК, съответствието на административния акт с материалния закон се преценява към момента на издаването му. Ето защо и оспореният административен акт е постановен в съответствие със действащия към момента на съставянето му закон.

По изложените съображения съдът намира, че оспореният акт е постановен от компетентен орган, в предписаната от закона форма и при съответствие с действащите материално-правни разпоредби и целта на закона, поради което следва жалбата срещу него да се отхвърли като неоснователна.

С оглед на горното основателна се явява и претенцията за разноски на ответника, поради което на осн. чл. 143, ал. 3 от АПК ще следва да се присъди сумата от 200 лв. - юрисконсултско възнаграждение.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен Съд С. – град, III отделение, 67 състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на С. И. Я., ЕГН [ЕГН] от [населено място] чрез адв. Е. П. /САК/ срещу Решение №2153-21-270/04.09.2025г на Директор на ТП на НОИ С. град, с което е потвърдено Разпореждане №[ЕГН]/55/11.07.2025г на длъжностно лице по пенсионно осигуряване.

ОСЪЖДА С. И. Я., ЕГН [ЕГН] да заплати на Националния осигурителен институт сумата от 200 лв. разноски в производството.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния Административен Съд на Република България.

СЪДИЯ: